

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Pasvalio rajono savivaldybės tarybai

Pasvalio rajono savivaldybės
administracijos direktoriui

IŠVADA

DĖL PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS GALIMYBĖS IMTI ILGALAIKĘ PASKOLĄ INVESTICIJŲ PROJEKTAMS FINANSUOTI

2015 m. liepos 23 d. Nr. AI – 9
Pasvalys

IŽANGA

Vykdamas Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktą, atsižvelgdamas į Pasvalio rajono savivaldybės administracijos raštą¹, įvertinome Savivaldybės galimybę 2015 metais imti 600 000 Eur ilgalaikę paskolą investicijų projektams finansuoti.

Vertinimo tikslas – įvertinti, ar Pasvalio rajono savivaldybė, neviršydama Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu nustatytų skolinimosi limitų, turi galimybę imti 600 000 Eur ilgalaikę paskolą projektams, finansuojamiems iš Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos, įgyvendinti ir pateikti Savivaldybės tarybai išvadą.

Vertinamas subjektas – Pasvalio rajono savivaldybės administracija, juridinio asmens kodas – 188753657, adresas – Vytauto Didžiojo a. 1, Pasvalys.

Vertinamas laikotarpis – nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. birželio 30 d.

Vertinamu laikotarpiu Pasvalio rajono savivaldybės administracijai vadovavo direktorius Rimantas Užutis, Finansų skyriaus vedėjos pareigas vykdė Dalė Petrėnienė. Savivaldybės skolų apskaitą tvarko Savivaldybės administracijos Finansų skyrius.

Vertinimą atliko Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji specialistė atliekanti Savivaldybės kontrolieriaus funkcijas Ilma Paliukėnaitė.

Su Išvada galima susipažinti interneto puslapyje adresu www.pasvalys.lt

¹ Pasvalio rajono savivaldybės administracijos 2015 m. liepos 16 d. raštas Nr. ARB–1489 „Dėl išvados pateikimo“

VERTINIMO APIMTIS IR METODAI

Vertinimo metu buvo analizuojami reikalingi duomenys, pateikti:

- Savivaldybės Skolinių įsipareigojimų ir suteiktų garantijų bei paskolų statistinėje 2015 m. birželio 30 d. ataskaitoje, forma Nr. 3-sav.;
- Savivaldybės administracijos Finansų skyriaus Mokėtinų ir gautinų sumų 2014 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje, forma Nr. 4;
- Savivaldybės administracijos Finansų skyriaus Mokėtinų ir gautinų sumų 2015 m. kovo 31 d. ataskaitoje, forma Nr. 4;
- Savivaldybės administracijos Finansų skyriaus Mokėtinų ir gautinų sumų 2014 m. birželio 30 d. ataskaitoje, forma Nr. 4;
- Savivaldybės administracijos finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų 2015 m. birželio 30 d. ataskaita, forma Nr. 3;
- Savivaldybės administracijos Finansų skyriaus tvarkomos Savivaldybės išdo buhalterinės apskaitos dokumentuose.

Siekiant gauti vertinimo tikslui reikalingų įrodymų, atliktos skolinimosi rodiklių vertinimo procedūros, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu nustatytus skolinimosi limitus, siekiant pateikti išvadą dėl galimybės imti 600 000 Eur ilgalaikę paskolą.

Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl to, kad netikrinome visų (100 proc.) skolinimosi ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Siekiant gauti vertinimo tikslams reikalingus įrodymus, atlikta:

– Savivaldybės veiklos, apskaitos, ataskaitų rengimo skolinių įsipareigojimų srityje vidaus kontrolės tyrimas;

– paskolų gavimo ir grąžinimo ūkinių operacijų bei paskolų likučių tikrinimai;

– ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalies tikrinimai;

Skolinimosi teisėtumas vertintas analizuojant atitiktį teisės aktams, reglamentuojantiems Savivaldybės skolinimąsi 2015 metais:

– Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymui²,

– Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymui³,

– Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymui⁴,

– Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintoms Savivaldybių skolinimosi taisyklėms⁵,

² Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais).

³ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais).

⁴ Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2014-12-11 Nr. XII-1408.

– Savivaldybės tarybos patvirtintam Savivaldybės 2015 metų biudžetui⁶.

Vertinimo įrodymai gauti taikant dokumentų tikrinimo, skaičiavimo, paklausimo ir analitinės audito procedūras. Vertinimas atliktas vadovaujantis nuostata, kad pateikti dokumentai ir duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus.

PASTEBĖJIMAI

1. Dėl 2015 metų Savivaldybės skolinimosi ir skolos limitų

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad savivaldybės, laikydamosi Seimo patvirtintų skolinimosi limitų, Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti iš vidaus kreditorių arba užsienio kreditorių ilgalaikes (kurių trukmė ilgesnė kaip vieneri metai ir grąžinimo terminas ne tais pačiais biudžetiniais metais) paskolas arba teikti garantijas dėl paskolų, naudojamų tik investicijų projektams finansuoti.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 28 punkte nustatyta išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija – sprendimų dėl paskolų ėmimo ir garantijų teikimo už ilgalaikes paskolas priėmimas; šios paskolos naudojamos tik investicijų projektams finansuoti pagal Vyriausybės nustatytą tvarką, laikantis įstatymų nustatytų skolinimosi limitų ir gavus savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos) išvadą.

Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu nustatyta, kad savivaldybių skolinimosi ir skolos limitai (toliau – skolinimosi limitai) skaičiuojami nuo minėtu įstatymu patvirtintų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų ir valstybės biudžeto bendrosios dotacijos kompensacijos savivaldybės biudžetui sumos⁷ (toliau – prognozuojamos pajamos). Pasvalio rajono savivaldybės skolinimosi rodiklių 2015 metams skaičiavimo pagrindas yra Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu Savivaldybei nustatytas prognozuojamų pajamų dydis – 11 035 253 Eur (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Dydis, nuo kurio 2015 m. skaičiuojami Pasvalio rajono savivaldybės skolinimosi limitai

Rodiklis	Suma, Eur
Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto prognozuojamos pajamos	9.812.458
2015 metų valstybės biudžeto bendrosios dotacijos kompensacija	
Pasvalio rajono savivaldybės biudžetui	1.222.795
Iš viso, Eur	11.035.253

Šaltinis – LR 2015 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 6, 7 priedai

⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (2012-03-21 nutarimo Nr. 304 redakcija).

⁶ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. vasario 19 d. sprendimas Nr. T1-13 (su pakeitimais).

⁷ 2014 m. gruodžio 11 d. Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XII-1408 11 straipsnio 1 dalis.

Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatyti savivaldybių skolinimosi ir skolos limitai:

- savivaldybės skola negali viršyti 70 procentų šio įstatymo 7 priede prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų ir šio įstatymo 6 priede nurodytų valstybės biudžeto bendrosios dotacijos kompensacijų savivaldybės biudžetui sumos; Savivaldybės, kurių skola sudaro daugiau kaip 40 procentų šio įstatymo 7 priede prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų ir šio įstatymo 6 priede nurodytų valstybės biudžeto bendrosios dotacijos kompensacijų savivaldybės biudžetui sumos, 2015 metais gali skolintis tik projektams, finansuojamiems iš Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos, įgyvendinti ir paimtoms paskoloms grąžinti.

- metinio savivaldybės grynojo skolinimosi suma negali viršyti 15 procentų šio įstatymo 7 priede prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų ir šio įstatymo 6 priede nurodytų valstybės biudžeto bendrosios dotacijos kompensacijų savivaldybės biudžetui sumos;

- savivaldybės garantijų limitas negali viršyti 10 procentų šio įstatymo 7 priede prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų ir šio įstatymo 6 priede nurodytų valstybės biudžeto bendrosios dotacijos kompensacijų savivaldybės biudžetui sumos

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytus skolinimosi limitus ir šiuo įstatymu nustatytą prognozuojamų pajamų dydį – 11 035 253 Eur, taikomą 2015 metais skaičiuojant Pasvalio rajono savivaldybės skolinimosi limitus, maksimalūs savivaldybei 2015 m. taikytini skolinimosi ir skolos rodikliai pateikiami 2 lentelėje:

2 lentelė. Savivaldybės skolinimosi limitai 2015 metams

Rodiklis	Leidžiama maksimali riba	
	Eur	Proc.
Savivaldybės skola	7.724.677	70
Metinio savivaldybės grynojo skolinimosi suma	1.655.288	15
Savivaldybės garantijų limitas	1.103.525	10

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu Pasvalio rajono savivaldybės skola 2015 metais negali viršyti 7 724 677 Eur, metinio savivaldybės grynojo skolinimosi suma – 1 655 288 Eur, o savivaldybės garantijų limitas – 1 103 525 Eur.

2. Savivaldybės skolinimosi ir skolos rodikliai 2015 m. birželio 30 d.

Pagal Savivaldybių skolinimosi taisykles, savivaldybė skolindamasi turi įvertinti, ar prisiimdama skolinius įsipareigojimus, neviršys atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatyto:

– savivaldybės skolos limitu, į kurį įskaitomi visi savivaldybės priiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas pasirašius paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus;

– metinio Savivaldybės grynojo skolinimosi limitu, į kurį įskaitomi einamaisiais biudžetiniais metais savivaldybės priiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas pasirašius paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, atėmus einamaisiais biudžetiniais metais pagal šiuos įsipareigojimus grąžintas lėšas;

– savivaldybės garantijų limitu, į kurį įskaitomi savivaldybės priiimti įsipareigojimai pagal garantijas ir laidavimus dėl savivaldybės kontroliuojamų įmonių priiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pasirašius paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

Pasvalio rajono savivaldybės skola 2015 m. birželio 30 d. sudarė 3 696 003 Eur, tai savivaldybės priiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai pagal dvylika ilgalaikio kredito sutarčių, sudarytų su kredito įstaigomis bei pagal dvi finansinės nuomos (lizingo) sutartis.

3 lentelė. Savivaldybės skola 2015 m. birželio 30 d. pagal ilgalaikio kredito (lizingo) sutartis

Kreditorius	Paskolos (lizingo) sutarties sudarymo data	Paskolos (lizingo) sutarties suma, Eur	Paskolos (lizingo) grąžinimo terminas	Skolos likutis, Eur	Nepaimtas paskolos likutis, Eur
AB Swedbank	2005.08.17	144.810,01	2015	7.630,91	
AB Nordea bankas	2005.08.29	289.620,02	2015	15.261,22	
AB SEB bankas	2006.09.27	724.050,05	2016	124.047,51	
AB SEB bankas	2007.10.16	868.860,06	2017	239.979,14	
DnB Nord bankas	2008.06.03	579.240,04	2018	187.862,03	
DnB Nord bankas	2010.04.14	492.354,03	2020	300.419,08	
AB SEB bankas	2011.06.14	637.164,04	2020	424.775,90	
DnB Nord bankas	2012.09.25	579.240,04	2021	470.389,51	
AB Swedbank	2013.10.23	434.430,03	2019	390.947,52	
AB Danske bankas	2014.06.03	492.354,03	2020	492.354,03	
AB Danske bankas	2014.10.15	579.240,04	2021	550.528,95	28.711
AB Danske bankas (kreditinė l.)	2014.12.19	434.430,03	2015	297.584,71	136.845
Iš viso paskolų:				3.501.780,51	165.556
AB Seb bankas	2014-07-01	29.928,46	2017	15.179,86	
AB Seb bankas	2014-10-01	23.719,88	2017	13.486,28	
Iš viso lizingo:				28. 666,14	
Iš viso:				3.696.003	

Šaltinis – Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Finansų ir Apskaitos skyrių apskaitos registrai.

Savivaldybė einamaisiais metais, t.y. nuo metų pradžios iki birželio 30 d. paėmė 464 860 Eur paskolų pagal ankstesniais metais pasirašytas paskolų sutartis ir grąžino 289 456 Eur paskolų. Apskaičiuoti Pasvalio rajono savivaldybės skolinimosi ir skolos rodikliai 2015 m. birželio 30 d. pateikiami 4 lentelėje:

4 lentelė. Savivaldybės skolinimosi rodikliai 2015 m. birželio 30 d.

Rodiklis	Eur	Proc.
Savivaldybės skola, iš jų	3.696.003	33,5
pagal paskolos sutartis	3.501.781	
pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartis	28.666	
nepaimtas paskolų likutis	165.556	
Metinio savivaldybės grynojo skolinimosi suma	175.404	1,6
Savivaldybės suteiktos garantijos	6.343	0,06

Savivaldybės skola 2015 m. birželio 30 d. sudaro 33,5 proc., t.y. mažiau kaip 40 proc. Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 7 priede prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų ir 6 priede nurodytų valstybės biudžeto bendrosios dotacijos kompensacijų savivaldybės biudžetui sumos.

Pasvalio rajono savivaldybės prisiimti bet dar neįvykdyti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas pagal pasirašytas ilgalaikių kreditų sutartis 2015 m. birželio 30 d. sudarė 33,5 proc. prognozuojamų 2015 metų savivaldybės biudžeto pajamų, todėl savivaldybė gali skolintis ne tik projektams, finansuojamiems iš Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos, įgyvendinti ir paimtoms paskoloms grąžinti.

3. Skolinimosi rodikliai, paėmus 600 000 Eur ilgalaikę paskolą

Pasvalio rajono savivaldybei gavus 600 000 Eur ilgalaikę paskolą, savivaldybės skolinimosi ir skolos rodikliai 2015 m. birželio 30 d. duomenimis būtų (žr. 5 lentelę):

– Savivaldybės skola – 4 296 003 Eur (suma numatomos imti 600 000 Eur paskolos ir negrąžintų paskolų 2015 m. birželio 30 d. likučio 3 696 003 Eur);

– Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma Eur (skirtumas tarp numatomos paimti 600 000 Eur ilgalaikės paskolos, numatomų paimti paskolų pagal ankstesniais metais pasirašytas paskolų sutartis 165 556 Eur, paskolų paimtų pagal ankstesniais metais pasirašytas paskolų sutartis 464 860 Eur ir planuojamų 2015 metais grąžinti paskolų 1 013 354 Eur bei sumų pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartis 13 438 Eur).

5 lentelė. Savivaldybės skolinimosi rodikliai, paėmus 600 000 Eur paskolą (2015-06-30 duomenimis)

Rodiklis	Eur	Proc.	Įstatymu nustatytas limitas, proc.
Savivaldybės skola	4.296.003	38,9	70
Metinio savivaldybės grynojo skolinimosi suma	203.624	1,8	15
Savivaldybės garantijų limitas	6.343	0,06	10

Pasvalio rajono savivaldybei paėmus 600 000 Eur ilgalaikę paskolą investicijų projektams, finansuojamiems iš Europos Sąjungos, įgyvendinimui 2015 m. birželio 30 d. duomenimis, Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatyti savivaldybės skolos, metinio savivaldybės grynojo skolinimosi ir savivaldybės garantijų limitai nebus viršyti.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu, savivaldybė gali skolintis, jeigu jos pradelsti įsiskolinimai už suteiktas paslaugas, atliktus darbus ir įsigytas prekes, palyginti su 2015 m. sausio 1 d. pradelstu įsiskolinimu, nuolat mažėja.

Pasvalio rajono savivaldybės pradelsti įsiskolinimai už suteiktas paslaugas, atliktus darbus ir įsigytas prekes, palyginti su 2015 m. sausio 1 d. pradelstu įsiskolinimu, mažėja (žr. 6 lentelė)

6 lentelė. Savivaldybės pradelsti įsiskolinimai už suteiktas paslaugas, atliktus darbus ir prekes

Pradelstas įsiskolinimas už suteiktas paslaugas, atliktus darbus ir prekes	Eur
2015 m. sausio 1 d.	203.429
2015 m. balandžio 1 d.	171.018
2015 m. liepos 1 d.	173.858

Šaltinis. Pasvalio rajono savivaldybės Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaitos (forma Nr.4) duomenys.

2015 m. liepos 1 d. duomenimis, Savivaldybės skolinimosi galimybės neribojo Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo reikalavimas dėl pradelstų įsiskolinimų.

4. Dėl skolinimosi pagrįstumo

Savivaldybės taryba patvirtino⁸ Savivaldybės 2015 metų biudžetą, kuriame suplanuotas 970 000 Eur deficitas – bankų paskolos lėšos investicijų projektams finansuoti. Vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymo 21 str. 3 d. nuostata, biudžeto deficitas patvirtintas planuojamų išlaidų iš skolintų lėšų investicijų projektams finansuoti dydžiui.

Pagal pasirašytas ilgalaikių paskolų sutartis su kredito įstaigomis nepaimtas paskolų likutis 2015 m. birželio 30 d. buvo 165 556 Eur ir jų nepakanka Savivaldybės vykdomų investicinių projektų 2015 metų išlaidoms finansuoti.

Tarybos sprendimu patvirtintame 6 priede „Pasvalio rajono savivaldybės administracijos 2015 metais vykdomi ir numatomi vykdyti projektai ir jų finansavimo šaltiniai“ 2015 metais reikalingos lėšos investicijų projektams vykdyti sudaro 1 109 300 Eur.

Savivaldybės planuojamą imti 600 000 Eur ilgalaikę paskolą investicijų projektams finansuoti pagrindžia Savivaldybės 2015 metų biudžete suplanuotos išlaidos įgyvendinti projektus, kuriems yra pritarusi Savivaldybės taryba.

⁸ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. vasario 19 d. sprendimas Nr. T1-13.

IŠVADA*Vadovybės atsakomybė*

Pasvalio rajono savivaldybės administracija yra atsakinga už pateiktų duomenų tikrumą ir teisingumą.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų pareiga, remiantis atliktu vertinimu, pareikšti nuomonę apie Savivaldybės skolinimosi limitų laikymąsi Savivaldybės tarybai svarstant klausimą dėl ilgalaikės paskolos ėmimo.

Vertinimo metu surinkti įrodymai, pagrindžiantys Savivaldybės skolinius įsipareigojimus ir suteikiantys pagrindą pateikti Savivaldybės tarybai išvadą dėl galimybės imti ilgalaikę paskolą.

Auditoriaus nuomonė

Mūsų nuomone, Pasvalio rajono savivaldybei paėmus 600 000 Eur ilgalaikę paskolą projektams, finansuojamiems iš Europos Sąjungos įgyvendinti 2015 m. birželio 30 d. duomenimis, nebus viršyti Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatyti Savivaldybės skolos, metinio Savivaldybės grynojo skolinimosi ir Savivaldybės garantijos limitai.

Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji specialistė,
atliekanti Savivaldybės kontrolieriaus funkcijas

Ilma Paliukėnaitė